

V Bruseli 6. júna 2018
(OR. en)

9620/18

**Medziinštitucionálny spis:
2018/0203 (COD)**

**JUSTCIV 132
EJUSTICE 65
COMER 50
CODEC 931**

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Jordi AYET PUIGARNAU, riaditeľ, v zastúpení generálneho tajomníka Európskej komisie
Dátum doručenia:	31. mája 2018
Komu:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generálny tajomník Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2018) 378 final
Predmet:	Návrh NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY, ktorým sa mení nariadenie Rady (ES) č. 1206/2001 z 28. mája 2001 o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2018) 378 final.

Príloha: COM(2018) 378 final

V Bruseli 31. 5. 2018
COM(2018) 378 final

2018/0203 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

**ktorým sa mení nariadenie Rady (ES) č. 1206/2001 z 28. mája 2001 o spolupráci medzi
súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach**

{SEC(2018) 271 final} - {SWD(2018) 284 final} - {SWD(2018) 285 final}

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Medzi úlohy EÚ patrí rozvíjať európsky priestor spravodlivosti v občianskych veciach na základe zásad vzájomnej dôvery a vzájomného uznávania rozsudkov. Priestor spravodlivosti si vyžaduje cezhraničnú justičnú spoluprácu. Na tento účel a s cieľom uľahčiť riadne fungovanie vnútorného trhu EÚ prijala právne predpisy o cezhraničnom doručovaní súdnych písomností¹ a spolupráci pri vykonávaní dôkazov². Tieto nástroje sú kľúčové pre reguláciu právnej pomoci v občianskych a obchodných veciach medzi členskými štátmi. Ich spoločným účelom je poskytnúť efektívny rámec pre cezhraničnú justičnú spoluprácu. Nahradil sa nimi predchádzajúci medzinárodný, ťažkopádnejší systém podľa Haagskych dohovorov³ medzi členskými štátmi⁴.

Tieto právne predpisy o justičnej spolupráci majú skutočný vplyv na každodenný život občanov EÚ, či už ako súkromných osôb alebo ako podnikateľských subjektov. Uplatňujú sa v súdnych konaniach s cezhraničnými dôsledkami, v ktorých je ich riadne fungovanie nevyhnutné na zaistenie prístupu k spravodlivosti a spravodlivým procesom. Efektívnosť rámca medzinárodnej právnej pomoci má priamy vplyv na to, ako občania zapojení do takýchto cezhraničných sporov vnímajú fungovanie súdnictva a právneho štátu v členských štátoch.

Bezproblémová spolupráca medzi súdmi je takisto potrebná pre riadne fungovanie vnútorného trhu. Približne 3,4 milióna súdnych konaní v občianskych a obchodných veciach v EÚ má v roku 2018 cezhraničné dôsledky⁵. V mnohých týchto konaniach je potrebné získať dôkazy z iného členského štátu; v nariadení o vykonávaní dôkazov sa poskytujú nástroje, ktoré prístup k týmto dôkazom uľahčujú.

Nariadenie Rady (ES) č. 1206/2001 o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach je dôležitým nástrojom pre európsku justičnú spoluprácu, keďže na preukázanie nároku je často kľúčové predložiť súdu

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 z 13. novembra 2007 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch (doručovanie písomností) a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1348/2000 (Ú. v. EÚ L 324, 10.12.2007, s. 79).

² Nariadenie Rady (ES) č. 1206/2001 z 28. mája 2001 o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 174, 27.6.2001, s. 1).

³ Dohovor z 15. novembra 1965 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v cudzine v občianskych a obchodných veciach;

Dohovor z 18. marca 1970 o vykonávaní dôkazov v cudzine v občianskych a obchodných veciach.

⁴ Tieto nariadenia sa vzťahujú na všetky členské štáty EÚ okrem Dánska. Dánsko 19. októbra 2005 uzavrelo paralelnú dohodu s Európskym spoločenstvom o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych alebo obchodných veciach, ktorou sa ustanovenia nariadenia o doručovaní písomností a jeho vykonávacie opatrenia rozširujú na Dánsko. Dohoda nadobudla platnosť 1. júla 2007 (pozri Ú. v. EÚ L 300, 17.11.2005, s. 55; Ú. v. EÚ L 120, 5.5.2006, s. 23). Neuzavrela sa žiadna paralelná dohoda o vykonávaní dôkazov.

⁵ Tieto údaje odzrkadľujú odhady ekonomickej štúdie spoločnosti Deloitte, ktorá podporuje posúdenie vplyvu. Odhady vychádzajú z údajov Eurostatu, Rady Európy, Európskej komisie pre efektívnosť súdnictva (CEPEJ) a Európskej komisie a z informácií zhromaždených počas pohovorov. Štúdia sa spoločnosti Deloitte zadala na základe zmluvy č. JUST/2017/JCOO/FW/CIVI/0087/ (2017/07). Záverečná správa sa ešte nezverejnila.

dostatočné dôkazy. Nariadením sa zriaďuje systém pre celú EÚ na priame a rýchle zasielanie žiadostí a dožiadaní týkajúcich sa vykonania dôkazov medzi súdmi a stanovujú sa presné pravidlá týkajúce sa formy a obsahu týchto žiadostí a dožiadaní. Vylepšil sa ním najmä príslušný Haagsky dohovor tým, že sa zaviedol moderný a efektívny systém priameho kontaktu medzi súdmi (zasielanie dožiadaní a spätné zasielanie vykonaných dôkazov) a nahradil ťažkopádny systém, podľa ktorého súd v členskom štáte A zasielal dožiadanie ústrednému orgánu v členskom štáte A, dožiadanie sa následne zaslalo ústrednému orgánu v členskom štáte B a nakoniec súdu v členskom štáte B (a pri spätnom zasílení v opačnom poradí). Umožnilo sa aj priame vykonávanie dôkazov súdmi v iných členských štátoch.

V roku 2017 Komisia s cieľom podporiť príslušné komplexné a aktuálne analýzy a závery o praktickom uplatňovaní nariadenia (doplňajúce zistenia z ďalších vykonaných hodnotení⁶) uskutočnila hodnotenie regulačnej vhodnosti (REFIT) v súlade s usmerneniami pre lepšiu právnu reguláciu, aby posúdila fungovanie nástroja v súvislosti s piatimi povinnými kľúčovými kritériami hodnotenia účinnosti, efektívnosti, relevantnosti, súdržnosti a pridanej hodnoty EÚ.

Zistenia správy o hodnotení REFIT sa použili ako základ pre vymedzenie problému v posúdení vplyvu, ktoré je pripojené k tomuto návrhu. Podľa správy sa kontakty medzi orgánmi určenými nariadením stále odohrávajú takmer výlučne na základe papierovej formy, čo má nepriaznivý vplyv na náklady a účinnosť. Takisto sa na výsluch osôb v inom členskom štáte len zriedkavo využívajú videokonferencie. Návrhom sa preto rieši potreba modernizácie, najmä digitalizácie a využívania moderných technológií pri cezhraničnom vykonávaní dôkazov. Zaoberá sa aj týmito ďalšími problémami, ktoré sa v hodnotení zdôraznili: oneskorenia a náklady pre občanov, podniky a členské štáty, nedostatky týkajúce sa ochrany procesných práv, zložitosti právnej úpravy a právnej neistoty.

Cieľom návrhu je zlepšiť bezproblémové fungovanie priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ako aj vnútorného trhu tým, že sa zvýši efektívnosť a rýchlosť cezhraničného vykonávania dôkazov. To sa dosiahne prispôbením nariadenia (ES) č. 1206/2001 technickému vývoju s využitím výhod digitalizácie a zaistením väčšej miery využívania videokonferencií. Iniciatívou sa zvýši právna istota a pomôže sa tak vyhnúť oneskoreniam a neprimeraným nákladom pre občanov, podniky a verejnú správu a riešiť nedostatky v ochrane procesných práv účastníkov konania.

• **Súlad s existujúcimi ustanoveniami politik v tejto oblasti politiky**

Táto iniciatíva úzko súvisí s iniciatívou o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch (doručovanie písomností), ktorú upravuje nariadenie (ES) č. 1393/2007.

Návrh je v súlade s existujúcimi nástrojmi Únie v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach. Nariadením (ES) č. 1206/2001 nie je dotknutá možná výmena informácií medzi orgánmi v rámci systémov zriadených nariadením Brusel IIa⁷ a nariadením o vyživovacej

⁶ Pozri poznámku pod čiarou č. 5.

⁷ Nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 (Ú. v. EÚ L 338, 23.12.2003, s. 1).

povinnosti⁸, a to ani v prípade, že informácie majú dôkaznú hodnotu, takže dožadujúci orgán si môže vybrať najvhodnejšiu metódu.

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Navrhované nariadenie je súčasťou rámca EÚ o justičnej spolupráci v občianskych a obchodných veciach a prispieva k cieľu EÚ vytvoriť priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ako sa stanovuje v článku 3 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ) a článku 67 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ). V tejto súvislosti EÚ plánuje rozvinúť justičnú spoluprácu v občianskych a obchodných veciach s cezhraničnými dôsledkami na základe zásady vzájomného uznávania rozsudkov a rozhodnutí, ako sa uvádza v článku 81 ZFEÚ. Nariadenie prispieva aj k cieľu EÚ vytvoriť vnútorný trh (článok 26 ZFEÚ).

V programe EÚ v oblasti spravodlivosti na rok 2020 sa zdôraznilo, že s cieľom posilniť vzájomnú dôveru medzi justičnými systémami členských štátov by sa mala preskúmať potreba posilniť občianske procesné práva, napríklad v súvislosti s vykonávaním dôkazov⁹. Cieľ zlepšiť rámec justičnej spolupráce v rámci EÚ je zároveň v súlade s cieľmi stanovenými Komisiou v rámci stratégie digitálneho jednotného trhu¹⁰: v súvislosti s elektronickou verejnou správou sa v stratégii vyjadruje potreba ďalších opatrení na modernizáciu verejnej (vrátane justičnej) správy, dosiahnutie cezhraničnej interoperability a uľahčenie jednoduchých interakcií s občanmi.

V dôsledku toho sa Komisia vo svojom pracovnom programe na rok 2018 zaviazala vypracovať návrh revízie nariadenia o vykonávaní dôkazov¹¹.

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právny základ**

Právnym základom návrhu je článok 81 ZFEÚ (justičná spolupráca v občianskych veciach s cezhraničnými dôsledkami). V článku 81 ods. 2 písm. d) sa EÚ priznáva právomoc prijímať opatrenia na zaistenie spolupráce pri vykonávaní dôkazov.

- **Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)**

Problémy, ktoré sa majú iniciatívou riešiť, vznikajú v cezhraničných súdnych konaniach (ktoré sú vzhľadom na svoju podstatu mimo dosahu vnútroštátnych právnych systémov) a vyplývajú buď z nedostatočnej spolupráce medzi súdmi členských štátov, alebo nedostatočnej interoperability a súdržnosti medzi vnútroštátnymi systémami a právnymi prostrediami. Pravidlá v oblasti medzinárodného práva súkromného sa stanovujú v nariadeniach, pretože ide o jediný spôsob, ako zaistiť žiadanú jednotnosť. Kým členským štátom v zásade nič nebráni v tom, aby digitalizovali spôsob, akým komunikujú, minulé skúsenosti a výhľady toho, čo sa bez opatrení EÚ stane, ukazujú, že pokrok by bol veľmi pomalý a že aj v prípade, že členské štáty prijímajú opatrenia, bez rámca podľa práva Únie

⁸ Nariadenie Rady (ES) č. 4/2009 z 18. decembra 2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti (Ú. v. EÚ L 7, 10.1.2009, s. 1).

⁹ Program EÚ v oblasti spravodlivosti na rok 2020: posilnenie dôvery, mobility a rastu v Únii [COM(2014) 144 final], s. 8.

¹⁰ COM(2015) 192 final, 6.5.2015, s. 16.

¹¹ Pracovný program Komisie na rok 2018: program na vytvorenie jednotnejšej, silnejšej a demokratickejšej Európy [COM(2017) 650 final, 24.10.2017], príloha II, odseky 10 a 11.

nemožno zaistiť interoperabilitu. Samotné členské štáty preto nemôžu v dostatočnej miere dosiahnuť cieľ návrhu, možno ho dosiahnuť iba na úrovni Únie.

Pridaná hodnota EÚ spočíva v ďalšom zlepšovaní efektívnosti a rýchlosti súdnych konaní tým, že sa zjednodušia a zrýchlia mechanizmy spolupráce, pokiaľ ide o vykonávanie dôkazov, čím sa zlepši výkon spravodlivosti v prípadoch s cezhraničnými dôsledkami.

- **Proporcionalita**

Návrh je v súlade so zásadou proporcionality, keďže sa obmedzuje výlučne na to, čo je nevyhnutné na dosiahnutie jeho cieľov. Nezasahuje do odlišných vnútroštátnych úprav pre vykonávanie dôkazov.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ *EX POST*, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia *ex post*/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

Výsledky hodnotenia *ex post* nariadenia (ES) č. 1206/2001, ktoré je pripojené k posúdeniu vplyvu, možno zhrnúť takto:

Nariadenie celkovo prispelo k dosiahnutiu svojich všeobecných, konkrétnych a operačných cieľov. Zavedenie spoločných metód pre vykonávanie dôkazov praktici uvítali. Zavedenie vzorových tlačív a komunikačných kanálov uľahčilo komunikáciu. Nariadením sa zlepšila efektívnosť súdnych konaní – na základe porovnania s Haagskym dohovorom a aj v priebehu rokov 2001 až 2017. Prispelo sa tak k priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti a k bezproblémovému fungovaniu vnútorného trhu. Zvýšila sa vzájomná dôvera medzi súdmi a pomohlo sa znížiť zaťaženie pre občanov a podniky zapojené do cezhraničných konaní.

Zistili sa viaceré prekážky, ktoré naznačujú, že je tu priestor na zlepšenie. Tieto prekážky súvisia v prevažnej miere s oneskoreniami a nákladmi pre podniky a občanov, ktoré sú spôsobené nedostatočným využívaním potenciálu moderných technológií pre rýchlejšiu komunikáciu a priame vykonávanie dôkazov. Najvýraznejšími príkladmi je neschopnosť využívať elektronickú komunikáciu na výmenu informácií medzi súdmi a orgánmi členských štátov, ktorá stále prebieha prevažne na základe papierovej formy, a len okrajové využívanie elektronickej komunikácie, najmä videokonferencií, na priame vykonávanie dôkazov. V nariadení sa v súčasnosti nevyžaduje zavádzanie moderných technológií v súdnictve; skutočnosť, že to úplne závisí od individuálneho úsilia členských štátov a celkového prechodu k digitalizácii, viedla k veľmi pomalému pokroku v absolútnom vyjadrení a aj v porovnaní s využívaním moderných technológií na vnútroštátnej úrovni.

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Komisia uskutočnila rozsiahle konzultácie so zainteresovanými stranami. Jediná verejná konzultácia od 8. decembra 2017 do 2. marca 2018 bola venovaná nariadeniu (ES) č. 1393/2007 a aj nariadeniu (EÚ) č. 1206/2001. Celkovo bolo prijatých 131 príspevkov (najmä z Poľska, po ktorom nasledujú Nemecko, Maďarsko a Grécko). Dve účelové stretnutia Európskej justičnej siete boli zamerané na riešenie praktických problémov a možné vylepšenia oboch nariadení. Účelové stretnutia sa uskutočnili za účasti vládnych expertov členských štátov. Uskutočnil sa aj pracovný seminár pre vybrané zainteresované strany s osobitým záujmom o otázky súvisiace s cezhraničnými súdnymi konaniami. Výsledky týchto konzultácií boli vo všeobecnosti pozitívne a poukázali na potrebu opatrení.

Komisia okrem toho viedla pravidelný dialóg so zainteresovanými stranami a s členskými štátmi prostredníctvom expertnej skupiny Rady pre elektronické doručovanie písomností a elektronickú komunikáciu, ktorá sa stretáva štyri až šesťkrát do roka.

- **Získavanie a využívanie expertízy**

Medzi januárom a aprílom 2018 sa konalo šesť zasadnutí expertnej skupiny pre modernizáciu justičnej spolupráce v občianskych a obchodných veciach. Štúdia z roku 2016, ktorú vypracovalo konzorcium pod vedením Mariborskej univerzity, poskytla porovnávaciu analýzu zákona o dôkaznom konaní v 26 členských štátoch¹².

- **Posúdenie vplyvu**

Tento návrh je podporený posúdením vplyvu uvedeným v sprievodnom pracovnom dokumente útvarov Komisie SWD(2018) 285.

Zvažoval sa celý rozsah možností od nelegislatívnych opatrení po legislatívne opatrenia s rôznymi úrovňami ambícií.

Uprednostňovanou možnosťou je balík politických opatrení s niekoľkými opatreniami:

- používanie elektronického zasielania ako štandardného kanála pre elektronickú komunikáciu a výmenu dokumentov,
- podpora moderných spôsobov vykonávania dôkazov, napr. videokonferencií, v prípade potreby vykonať výsluch osoby z iného členského štátu a podpora stimulov (cez financovanie národných projektov) pre členské štáty, aby vybavili súdy videokonferenčnými zariadeniami,
- odstránenie právnych prekážok pre uznávanie elektronických (digitálnych) dôkazov,
- riešenie rôznych výkladov pojmu „súd“,
- upozornenie na dôležitosť jednotných noriem stanovených nariadením (zrýchlené konania, rovnaká miera ochrany práva účastníkov konania),
- najlepšie postupy pre príslušné súdy s cieľom pomôcť im uplatniť postupy riadnym spôsobom a bez oneskorenia, a
- zvyšovanie informovanosti súdov a príslušníkov právnického povolania o priamom kanáli na vykonávanie dôkazov podľa nariadenia.

Výbor pre kontrolu regulácie preskúmal návrh posúdenia vplyvu na svojom zasadnutí 3. mája 2018 a 7. mája 2018 vydal k nemu kladné stanovisko s pripomienkami. Odporúčania výboru sa zohľadnili. V revidovanej verzii správy sa konkrétne lepšie vysvetľuje vzťah medzi dvoma iniciatívami o justičnej spolupráci (doručovanie písomností a vykonávanie dôkazov), širšie súvislosti a dôvody, prečo nariadenie v porovnaní s Haagskym dohovorom o vykonávaní dôkazov predstavuje významný krok vpred. Ďalej sa bližšie určili a vysvetlili hlavné problémy a východiskový stav a zlepšili oddiely venované subsidiarite a pridanej hodnote EÚ. Okrem toho sa ďalej rozvinuli závery hodnotenia týkajúce sa účinnosti a posúdenie možností

¹² <http://www.acj.si/en/presentation-evidence>.

politik sa zameriava na hlavné otázky (elektronická komunikácia a využívanie videokonferencií).

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

Táto iniciatíva je zahrnutá v pracovnom programe Komisie na rok 2018 v iniciatívach programu REFIT v priestore spravodlivosti a základných práv založenom na vzájomnej dôvere¹³.

Zainteresované strany prostredníctvom platformy REFIT odporučili, aby Komisia preskúmala priestor na zrýchlenie vykonávania dôkazov v iných členských štátoch.

Očakáva sa, že balík politických opatrení zaistí výhody pre občanov a podniky zapojené do cezhraničných konaní. Posilnená právna istota a rýchlejšie, menej nákladné konania by pomohli povzbudiť občanov a podniky k tomu, aby realizovali cezhraničné transakcie, čím by sa stimuloval cezhraničný obchod a posilnilo fungovanie vnútorného trhu. Členským štátom by elektronické zasielanie a videokonferencie spôsobili isté náklady, ide však o jednorazové náklady, zatiaľ čo výhody sú nepretržité a zaistujú úspory nákladov (napr. výsluch osoby cez videokonferenciu je menej nákladný ako osobný výsluch). Náklady osobitne súvisiace s týmto nariadením sa zvýšením všeobecnej digitalizácie súdnictva takisto zmiernia. Celkovo výhody jasne prevýšia náklady. Podniky by mali prínos zo zlepšení ako účastníci súdneho konania. Ďalšie účinky by boli relatívne neutrálne.

V nariadení sa takisto stanoví vzájomné uznávanie digitálnych dôkazov. To nielenže zníži zaťaženie pre občanov a podniky v konaní, ale obmedzí aj prípady, keď sú elektronické dôkazy odmietnuté.

- **Základné práva**

V súlade s programom EÚ v oblasti spravodlivosti na rok 2020 je návrh zameraný na riešenie potreby posilniť občianske procesné práva s cieľom posilniť vzájomnú dôveru medzi justičnými systémami členských štátov.

Očakáva sa, že zavedenie elektronických komunikačných prostriedkov a väčšie využívanie videokonferencií zlepši prístup občanov a podnikov k spravodlivosti.

V navrhovaných opatreniach na digitalizáciu sa zohľadňujú požiadavky na ochranu údajov a súkromia: systém, ktorý sa plánuje zaviesť pre elektronickú komunikáciu medzi určenými súdmi, by mal obsahovať úplne spoľahlivé a bezpečné technické riešenie, ktorým sa zaistí integrita a ochrana zasielaných údajov. Vopred vymedzený okruh používateľov systému (len súdy a justičné orgány členských štátov) poskytuje dodatočnú záruku, že s osobnými údajmi sa bude zaobchádzať vhodným spôsobom. Okrem toho by sa mala systémom zaviesť decentralizovaná štruktúra, ktorá by umožnila priamu komunikáciu medzi jeho koncovými bodmi a ktorá by tak znižovala riziko minimalizovaním počtu spracovateľov.

Dôležitými vonkajšími faktormi vzhľadom na ochranu osobných údajov v súvislosti s navrhovaným balíkom politických opatrení sú:

¹³ Pracovný program Komisie na rok 2018: program na vytvorenie jednotnejšej, silnejšej a demokratickejšej Európy [COM(2017) 650 final, 24.10.2017], príloha II, odsek 10, s 4.

- všeobecné nariadenie o ochrane údajov (GDPR)¹⁴, uplatňované od mája 2018, ktoré by malo zvýšiť informovanosť, podnietiť opatrenia na zaistenie bezpečnosti a integrity databáz, ako aj zabezpečiť rýchlejšie reakcie na porušovanie ochrany súkromia v súdnictve a
- pretrvávajúce hrozby pre kybernetickú bezpečnosť vo verejnom sektore. Očakáva sa, že pokusy o útok na verejnú informačnú infraštruktúru sa rozšíria a ovplyvnia súdnictvo v členských štátoch; ich vplyv sa môže zhoršovať s narastajúcou prepojenosťou informačných systémov (na vnútroštátnej úrovni a úrovni EÚ).

Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ

V súlade s ods. 22 a 23 medziinštitucionálnej dohody z 13. apríla 2016¹⁵, v ktorej tri inštitúcie potvrdili, že hodnotenia existujúcich právnych predpisov a politiky by mali poskytnúť základ pre posúdenia vplyvu možností pre ďalšie opatrenia, sa nariadenie bude hodnotiť a Komisia predloží správu Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru najneskôr do piatich rokov od dátumu začatia jeho uplatňovania. V hodnotení sa budú posudzovať účinky nariadenia na základe ukazovateľov a podrobnej analýzy vzhľadom na mieru, do akej sa nariadenie môže považovať za relevantné, účinné, efektívne, poskytujúce dostatočnú pridanú hodnotu EÚ a súdržné s ostatnými politikami EÚ. Hodnotenie bude zahŕňať získané poznatky s cieľom určiť prípadné nedostatky/problémy alebo prípadný potenciál s cieľom zlepšiť vplyv nariadenia. Členské štáty poskytnú Komisii informácie potrebné na vypracovanie tejto správy.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Návrhom nevzniknú pre vnútroštátne samosprávy významné náklady, ale bude skôr viesť k úsporám. Očakáva sa, že vnútroštátne orgány budú mať prínos z efektívnejších súdnych konaní, zo zníženej administratívnej záťaže a znížených nákladov práce.

Náklady súvisiace s rozvojom, so zavádzaním a s udržiavaním elektronickej komunikácie a výmenou písomností a so získavaním, zavádzaním a s prevádzkovaním profesionálneho videokonferenčného vybavenia vysokej kvality by mohli byť spolufinancované.

Hlavnými možnosťami financovania EÚ sú podľa súčasných finančných programov program Spravodlivosť a Nástroj na prepájanie Európy (NPE). Programom Spravodlivosť (rozpočet na rok 2018: 45,95 milióna EUR) sa podporujú kapacity presadzovania práva a prostriedkov nápravy v členských štátoch v oblasti civilnej justície a jeho budúce priority financovania sa zameriavajú na tie zložky, ktoré sú relevantné pre súčasnú iniciatívu. NPE má oveľa väčší rozpočet (130,33 milióna EUR v roku 2018) a ponúka finančnú podporu projektom IT, ktoré uľahčujú cezhraničnú interakciu medzi verejnými správami, podnikmi a občanmi. Vo veľkej miere sa už používa na financovanie digitalizácie a prác týkajúcich sa elektronickej justície v oblasti civilnej justície vrátane Európskeho portálu elektronickej justície, integrácie verejných dokumentov do vnútroštátnych systémov elektronickej verejnej správy a systému prepojenia obchodných registrov (BRIS). Balík viacročného finančného rámca (VFF) pre prioritu digitálnej transformácie, ako bol predstavený 2. mája 2018, zahŕňa sumu 3 mld. EUR určenú pre digitálnu oblasť NPE s cieľom financovať infraštruktúru digitálneho prepojenia.

¹⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

¹⁵ Medziinštitucionálna dohoda z 13. apríla 2016 medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o lepšej tvorbe práva; Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1 – 14.

5. ĎALŠIE PRVKY

• Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ

Zavedú sa riadne spôsoby monitorovania nariadenia vrátane komplexného súboru kvalitatívnych a kvantitatívnych ukazovateľov a jasného a štruktúrovaného postupu podávania správ a monitorovania. Je to dôležité, aby sa zabezpečilo, že sa tieto zmeny v členských štátoch efektívne zavádzajú, a overilo, či sa nariadením úspešne plnia jeho ciele.

• Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu

Článok 1 ods. 4

V súčasnosti pojem „súd“ nie je vymedzený, čo viedlo k odlišným výkladom v členských štátoch. Niektoré ho chápu v tom zmysle, že sa vzťahuje na tradičné súdy, zatiaľ čo iné vykonávajú dožiadania aj od ostatných justičných orgánov (napr. notárov), v prípade, ak sú podľa vnútroštátneho práva oprávnené na plnenie úloh vykonávania dôkazov. Tieto nejasnosti by sa mali vymedzením pojmu „súd“ odstrániť.

Článok 6

Touto zmenou sa ako pravidlo zavádza povinné elektronické zasielanie žiadostí a dožiadaní a písomností podľa nariadenia (ods. 1). Vo výnimočných prípadoch, t. j. ak je systém prerušený alebo nie je na dotknuté zaslanie vhodný (napr. zaslanie vzorky DNA ako dôkazu), sa stále môžu použiť iné kanály (ods. 4).

Články 17 a 17a

Účelom navrhovaných zmien je zaistiť vhodnejšie, častejšie a rýchlejšie využívanie priameho vykonávania dôkazov v súlade s článkom 17 prostredníctvom videokonferencií, ak ich dotknuté súdy majú k dispozícii a ak je to vzhľadom na špecifické okolnosti prípadu vhodné.

Článok 17b

Účelom tohto nového článku je uľahčiť vykonávanie dôkazov diplomatickými pracovníkmi alebo konzulárnymi zástupcami. V článku sa stanovuje, že tieto osoby môžu na území iného členského štátu a v oblasti, v ktorej vykonávajú svoju funkciu, bez potreby predchádzajúcej žiadosti vykonávať dôkazy vypočúvaním štátnych príslušníkov členského štátu, ktorý zastupujú, bez použitia donucovacích prostriedkov v súvislosti s konaniami prebiehajúcimi na súdoch daného členského štátu.

Článok 18a

Týmto novým článkom sa má zaistiť, že digitálne dôkazy vykonané v súlade s právnym poriadkom členského štátu, v ktorom boli vykonané, nie sú zamietnuté ako dôkazy v ostatných členských štátoch len z dôvodu ich digitálnej povahy.

Články 19 a 20

Týmito zmenami sa zaistuje súlad nariadenia s článkom 290 ZFEÚ.

Článok 22a

V tomto ustanovení sa stanovuje, že Komisia vypracuje podrobný program na monitorovanie výstupov, výsledkov a vplyvov tohto nariadenia.

Článok 23

V tomto ustanovení sa stanovuje, že Komisia vykoná hodnotenie tohto nariadenia v súlade s usmerneniami Komisie pre lepšiu právnu reguláciu a podľa odsekov 22 a 23 medziinštitucionálnej dohody z 13. apríla 2016 a predloží Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru správu o hlavných zisteniach.

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorým sa mení nariadenie Rady (ES) č. 1206/2001 z 28. mája 2001 o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 81,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) V záujme riadneho fungovania vnútorného trhu je potrebné, aby sa ďalej zlepšovala a zrýchľovala spolupráca súdov pri vykonávaní dôkazov.
- (2) Nariadením Rady (ES) č. 1206/2001² sa stanovujú pravidlá, ktoré upravujú spoluprácu súdov členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach.
- (3) Na zabezpečenie rýchleho zasielania dožiadaní a žiadostí a písomností by sa mali používať všetky vhodné prostriedky moderných komunikačných technológií. Všetka komunikácia a výmena písomností by sa mala preto spravidla vykonávať prostredníctvom decentralizovaného informačného systému zloženého z jednotlivých vnútroštátnych informačných systémov.
- (4) V záujme zabezpečenia vzájomného uznávania digitálnych dôkazov by sa takého dôkazy, ktoré boli vykonané v členskom štáte v súlade s jeho právnym poriadkom, nemali odmietnuť uznať ako dôkazy v inom členskom štáte len preto, že majú digitálnu povahu.
- (5) Nariadenie (ES) č. 1206/2001 by sa malo uplatňovať bez toho, aby bola dotknutá možnosť orgánov vymieňať si informácie prostredníctvom systémov, ktoré boli zriadené na základe iných nástrojov Únie, ako sú napr. nariadenie Rady (ES)

¹ Ú. v. EÚ C , , s. .

² Nariadenie Rady (ES) č. 1206/2001 z 28. mája 2001 o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 174, 27.6.2001, s. 1).

č. 2201/2003³ alebo nariadenie Rady (ES) č. 4/2009⁴, a to aj v prípade, že tieto informácie majú dôkaznú hodnotu, čím by si dožadujúce orgány ponechali možnosť voľby najvhodnejšej metódy.

- (6) Potenciál moderných komunikačných technológií, najmä videokonferencií, ktoré sú dôležitým prostriedkom na zjednodušenie a zrýchlenie vykonávania dôkazov, nie je v súčasnosti v plnej miere využitý. Ak sa má dôkaz vykonať výsluchom osoby, ktorá má domicil v inom členskom štáte, pričom táto osoba je v postavení svedka, účastníka alebo znalca, súd by mal vykonať uvedený dôkaz priamo prostredníctvom videokonferencie, pokiaľ je táto metóda príslušným súdom k dispozícii, ak vzhľadom na osobitné okolnosti konania považuje použitie takejto technológie za vhodné.
- (7) S cieľom uľahčiť vykonávanie dôkazov diplomatickými pracovníkmi alebo konzulárnymi zástupcami môžu takéto osoby na území iného členského štátu a v oblasti, v ktorej vykonávajú svoju funkciu, vykonávať dôkazy bez toho, aby boli povinní zaslať predtým príslušnú žiadosť, a to výsluchom štátnych príslušníkov členského štátu, ktorý zastupujú, bez použitia donucujúcich prostriedkov v konaniach, ktoré prebiehajú na súdoch členského štátu, ktorý zastupujú.
- (8) Keďže ciele tohto nariadenia nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodu vytvorenia právneho rámca, ktorý zabezpečí rýchle zasielanie dožiadaní a žiadostí a písomností v súvislosti s vykonávaním dôkazov, ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie tohto cieľa.
- (9) V súlade s článkom 3 a článkom 4a ods. 1 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, [Spojené kráľovstvo] [a] [Írsko] [oznánilo/oznáмили želanie zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní tohto nariadenia] [sa nezúčastňuje/nezúčastňujú na prijatí tohto nariadenia a nie je/nie sú ním viazané ani nepodlieha/nepodliehajú jeho uplatňovaniu].
- (10) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto nariadenia, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu.
- (11) S cieľom aktualizovať vzorové tlačivá uvedené v prílohách alebo vykonať technické zmeny uvedených tlačív by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, pokiaľ ide o zmeny príloh. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov, a aby tieto konzultácie vykonávala v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva*. Predovšetkým v záujme zabezpečenia rovnakého zastúpenia pri

³ Nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 (Ú. v. EÚ L 338, 23.12.2003, s. 1).

⁴ Nariadenie Rady (ES) č. 4/2009 z 18. decembra 2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti (Ú. v. EÚ L 7, 10.1.2009, s. 1).

príprave delegovaných aktov sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom z členských štátov a experti Európskeho parlamentu a Rady majú systematicky prístup na zasadnutia expertných skupín Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.

*Medziinštitucionálna dohoda medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva; Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1.

- (12) V súlade s odsekmi 22 a 23 Medziinštitucionálnej dohody z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva by mala Komisia vykonať hodnotenie tohto nariadenia na základe informácií zhromaždených prostredníctvom osobitných monitorovacích opatrení s cieľom posúdiť skutočné účinky nariadenia a potrebu prípadných ďalších opatrení.
- (13) Nariadenie (ES) č. 1206/2001 by sa preto malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Nariadenie (ES) č. 1206/2001 sa mení takto:

1. v článku 1 sa dopĺňa tento odsek 4:

„4. V tomto nariadení pojem „súd“ znamená akýkoľvek súdny orgán v členskom štáte, ktorý je príslušný na vykonávanie dôkazov podľa tohto nariadenia.“;

2. článok 6 sa nahrádza takto:

„Článok 6

Zasielanie dožiadaní a žiadostí a iných písomností

1. Dožiadania a žiadosti a písomnosti podľa tohto nariadenia sa zasielajú prostredníctvom decentralizovaného informačného systému zloženého z jednotlivých vnútroštátnych informačných systémov, ktoré sú vzájomne prepojené komunikačnou infraštruktúrou umožňujúcou bezpečnú a spoľahlivú cezhraničnú výmenu informácií medzi jednotlivými vnútroštátnymi informačnými systémami.
2. Na žiadosti a písomnosti, ktoré sa zasielajú prostredníctvom decentralizovaného informačného systému uvedeného v odseku 1, sa vzťahuje všeobecný právny rámec

pre používanie dôveryhodných služieb stanovený v nariadení Rady (EÚ) č. 910/2014⁵.

3. Ak si dožiadania a žiadosti a písomnosti uvedené v odseku 1 vyžadujú pečať alebo vlastnoručný podpis alebo ak túto pečať alebo vlastnoručný podpis obsahujú, možno namiesto nich použiť „kvalifikované elektronické pečate“ a „kvalifikované elektronické podpisy“ vymedzené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 910/2014.
4. Ak zaslanie podľa odseku 1 nie je možné z dôvodu neočakávaného a výnimočného zlyhania decentralizovaného informačného systému alebo v iných výnimočných prípadoch, zaslanie sa vykoná najrýchlejším možným spôsobom, ktorý dožiadaný členský štát označil za prijateľný.“
3. článok 17 sa mení takto:
 - a) odsek 2 sa vypúšťa;
 - b) v odseku 4 sa tretí pododsek nahrádza takto:

„Ak do 30 dní od zaslania žiadosti nebola dožadujúcemu súdu doručená informácia o tom, či bola žiadosť prijatá, táto žiadosť sa považuje za prijatú“;
4. vkladá sa tento článok 17 a:

„Článok 17 a

Priame vykonávanie dôkazov prostredníctvom videokonferencie

1. Ak sa má dôkaz vykonať výsluchom osoby, ktorá má domicil v inom členskom štáte, pričom táto osoba je v postavení svedka, účastníka alebo znalca, a súd nežiada príslušný súd iného členského štátu o vykonanie dôkazu v súlade s článkom 1 ods. 1 písm. a), súd vykoná dôkaz priamo prostredníctvom videokonferencie v súlade s článkom 17, pokiaľ je táto metóda príslušným súdom k dispozícii, ak vzhľadom na osobitné okolnosti konania považuje použitie takejto technológie za vhodné.
2. Ak sa žiada o priame vykonanie dôkazu prostredníctvom videokonferencie, výsluch sa vykoná v priestoroch súdu. Dožadujúci súd a ústredný orgán alebo príslušný orgán uvedený v článku 3 ods. 3 alebo súd, v ktorého priestoroch sa výsluch koná, sa dohodnú na praktických aspektoch videokonferencie.

⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 910/2014 z 23. júla 2014 o elektronickej identifikácii a dôveryhodných službách pre elektronické transakcie na vnútornom trhu a o zrušení smernice 1999/93/ES (Ú. v. EÚ L 257, 28.8.2014, s. 73).

3. Ak sa dôkaz vykonáva prostredníctvom videokonferencie:
- a) ústredný orgán alebo príslušný orgán uvedený v článku 3 ods. 3 v dožiadanom členskom štáte môžu určiť súd, ktorý sa zúčastní na vykonávaní dôkazov s cieľom zabezpečiť dodržiavanie základných právnych zásad dožiadaného členského štátu;
 - b) ústredný orgán alebo príslušný orgán uvedený v článku 3 ods. 3 v prípade potreby na žiadosť dožadujúceho súdu, osoby predvolanej na výsluch alebo sudcu v dožiadanom členskom štáte, ktorý sa podieľa na výsluchu, zabezpečia, aby osobe predvolanej na výsluch alebo sudcovi asistoval tlmočník.“;
5. vkladá sa tento článok 17b:

„Článok 17b

Vykonávanie dôkazov diplomatickými pracovníkmi alebo konzulárnymi zástupcami

Diplomatickí pracovníci alebo konzulárni zástupcovia členského štátu môžu na území iného členského štátu a v oblasti, v ktorej vykonávajú svoju funkciu, vykonávať dôkazy bez toho, aby boli povinní zaslať predtým príslušnú žiadosť podľa článku 17 ods. 1, a to výsluchom štátnych príslušníkov členského štátu, ktorý zastupujú, bez použitia donucujúcich prostriedkov v konaniach, ktoré prebiehajú na súdoch členského štátu, ktorý zastupujú.“;

6. za článok 18 sa vkladá tento oddiel 6:

„Oddiel 6

Vzájomné uznávanie

Článok 18a

Digitálne dôkazy, ktoré boli vykonané v členskom štáte v súlade s jeho právnym poriadkom, sa nesmú odmietnuť uznať ako dôkazy v inom členskom štáte len preto, že majú digitálnu povahu.“;

7. v článku 19 sa odsek 2 nahrádza takto:

„2 Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 20 s cieľom zmeniť prílohy na účely aktualizácie vzorových tlačív alebo vykonania technických zmien uvedených tlačív.“;

8. Článok 20 sa nahrádza takto:

„Článok 20

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.
2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 19 ods. 2 sa Komisii udeľuje na dobu neurčitú od ... [*deň nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia*].
3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 19 ods. 2 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
4. Pred prijatím delegovaného aktu Komisia konzultuje s expertmi, ktorých určí každý členský štát v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva⁶.
5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.
9. Delegovaný akt prijatý podľa článku 19 ods. 2 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.“
10. vkladá sa tento článok 22a:

„Článok 22a

⁶ Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1.

Monitorovanie

1. Najneskôr do *[dvoch rokov od dňa nadobudnutia účinnosti]* Komisia stanoví podrobný program na monitorovanie výstupov, výsledkov a vplyvov tohto nariadenia.
 2. V programe na monitorovanie sa stanovia spôsoby a intervaly zhromažďovania údajov a iných potrebných dôkazov. Určia sa v ňom opatrenia, ktoré má prijať Komisia a členské štáty v súvislosti so zhromažďovaním a analýzou údajov a iných dôkazov.
 3. Členské štáty poskytnú Komisii údaje a iné dôkazy potrebné na monitorovanie.“
11. Článok 23 sa nahrádza takto:

„Článok 23

Hodnotenie

1. Najskôr po *[piatich rokoch od dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia]* Komisia vykoná hodnotenie tohto nariadenia a predloží správu o hlavných zisteniach Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru.
2. Členské štáty poskytnú Komisii informácie potrebné na vypracovanie uvedenej správy.“

Článok 2

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa od [...].

Avšak článok 1 bod 2 sa uplatňuje od ... *[24 mesiacov po nadobudnutí účinnosti]*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné v členských štátoch v súlade so zmluvami.

V Bruseli

*Za Európsky parlament
predseda*

*Za Radu
predseda*